

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Кафедра економічної теорії та міжнародних економічних відносин

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри економічної теорії
та міжнародних економічних
відносин

Вікторія СМЄСОВА
17.06.2025

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Національна та інституціональна економіка»

Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	C1 Економіка та міжнародні економічні відносини
Освітній рівень.....	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	«Міжнародні економічні відносини»
Спеціалізація	C1.02 Міжнародні економічні відносини обов'язкова
Статус	4 кредити ЄКТС (120 академічних годин)
Загальний обсяг	
Форма підсумкового контролю	
Термін викладання	іспит
Мова викладання	6-й семестр (11,12 чверті) українська

Викладачі: Литвиненко Н.І.

Пролонговано: на 20 /20 н.р. ____(_____) «____» 20 р.

на 20 /20 н.р. ____(_____) «____» 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Національна та інституціональна економіка» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ЕТМЕВ – Д. : НТУ «ДП», 2022. – 14 с.

Розробник – Литвиненко Наталія Іванівна, професор, доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини (протокол № від 00.00.2025).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	7
6.1 Шкали.....	7
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	10
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Міжнародні економічні відносини» спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини спеціалізація С1.02 Міжнародні економічні відносини здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф21 «Національна та інституціональна економіка» віднесено такий результат навчання

P8	Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції
P10	Ідентифіковувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.
P11	Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.
P12	Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо оцінки стану та прогнозування траєкторії розвитку національної економічної системи в залежності від об'єктивних та суб'єктивних факторів.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН-	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН-	зміст
P8	P8.1-Ф21	Знати та розуміти економічні концепції, принципи та інструменти національної та інституціональної економіки
	P8.2-Ф21	Знати та розуміти витоки формування та становлення української національної моделі економіки
P10	P10.3-Ф21	Знати та розуміти основні моделі національних економічних систем
P11	P11.4-Ф21	Оцінювати сучасний стан національної економіки на мікрорівні
	P11.5-Ф21	Оцінювати та аналізувати сучасний стан національної економіки на мезорівні
	P11.6-Ф21	Оцінювати та аналізувати сучасний стан національної економіки на макрорівні
P12	P12.7-Ф21	Оцінювати та аналізувати особливості національної моделі економіки та фактори, що впливають на її формування
	P12.8-Ф21	Оцінювати та аналізувати шляхи розвитку соціально-економічної системи України
	P12.9-Ф21	Оцінювати результати функціонування національної економіки

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф2 Економічна теорія	Знати сутність, структуру та типи економічних систем. Визначати роль власності в економічній системі суспільства, розрізняти її економічний та юридичний зміст. Розуміти сутність національної економіки та основні проблеми її розвитку. Знати форми, методи та інструменти державного регулювання економіки.
Ф5 Політологія	Вміти використовувати базовий категоріально-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
Ф6 Теорія ймовірностей та математична статистика	Аналізувати складні економічні системи у сфері міжнародних економічних відносин методами математичної статистики. Робити висновки щодо розвитку і функціонування складних економічних систем на основі результатів обробки даних статистичними методами. Рекомендувати методи обчислення ймовірностей складених випадкових подій та методи аналізу статистичної інформації для дослідження динаміки змін міжнародного середовища у порівнянні з глобальними цілями сталого розвитку.
Ф7 Мікроекономіка	Оцінювати та аналізувати ринок товарів, визначати різні моделі ринку. Оцінювати та аналізувати ринок факторів виробництва.
Ф9 Макроекономіка	Розуміти сутність національної економіки та основних методів макроекономічного аналізу. Розуміти закономірності впливу на функціонування національної економіки міжнародних економічних процесів. Знати та вміти застосовувати методи та інструменти розрахунку макроекономічних показників. Оцінювати та аналізувати фактори економічного зростання та соціально-економічного прогресу.
Ф14 Економетрика	Упорядковувати інформаційні масиви статистичних даних для економетричного моделювання. Застосовувати методи ідентифікації незалежних змінних економетричних моделей. Складати прогноз розвитку та функціонування складних економічних систем у сфері міжнародних економічних відносин на основі економетричних моделей

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Розподіл за формами навчання, години					
	дenna			заочна		
	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	34	26	60	6	54
практичні	60	34	26	60	4	56
лабораторні	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	68	52	120	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
P8.1-Ф21	Тема 1 Національна економіка: введення в дисципліну 1.1 Становлення предмета та метода національна економіка 1.2 Предмет та завдання курсу «Національна економіка» 1.3 Суть і значення національної економіки та її складові 1.4 Основні моделі національних економічних систем	2
P8.1-Ф21, P8.2-Ф21	Тема 2 Суб'єктивний вибір інститутів як фактор детермінації національних економічних моделей 2.1 Категоріальний апарат інституціональної економічної теорії 2.2. Неформальні правила як детермінанти національних моделей економіки 2.3. Правові системи як детермінанти національних економік	8
P10.3-Ф21, P12.7-Ф21	Тема 3 Інституціональний аналіз 3.1. Теорія прав власності 3.2. Теорія трансакційних витрат 3.3. Теорія контрактів 3.4 Теорія ринку та держави 3.5 Теорія суспільного вибору 3.6 Аналіз інституціональних змін	10
P8.2-Ф21	Тема 4 Витоки української економічної культури 4.1. Порівняльна характеристика західноєвропейських, російських та українських соціокультурних цінностей епохи середньовіччя 4.2 Формування економічних цінностей українців у XVIII ст. – XIX ст. 4.3 Вплив командної економіки СРСР на господарську культуру України	4
P8.2-Ф21, P10.3-Ф21	Тема 5 Формування сучасної української економічної культури 5.1 Господарча культура ринку 5.2 Особливості формування і розвитку української економічної культури 5.3 Формування інституту власності в Україні	4
P11.4-Ф21, P11.6-Ф21	Тема 6 Об'єктивний ресурсний потенціал як фактор детермінації національних економічних моделей 6.1 Об'єктивний ресурсний потенціал 6.2 Праця як провідний фактор сталого розвитку 6.3. Класифікація країн за їх ресурсним потенціалом	8
P11.4-Ф21, P11.6-Ф21	Тема 7 Характеристика економічного потенціалу національної економіки України 7.1 Природоресурсний потенціал України 7.2 Демографічний та трудовий потенціал 7.3 Виробничий та науково-технічний потенціал 7.4 Зовнішньоекономічний потенціал соціального споживання	8

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
P11.4-Ф21, P11.6-Ф21	Тема 8 Господарський комплекс національної економіки і його структура 8.1. Основи формування господарського комплексу 8.2. Промисловий комплекс 8.3. Агропромисловий комплекс 8.3. Будівельний комплекс 8.5. Транспорт і зв'язок 8.6. Соціальна інфраструктура	8
P12.7-Ф21	Тема 9 Чинники розвитку національної економіки 9.1 Економічне зростання як категорія національної економіки 9.2 Типи та способи економічного зростання 9.3 Фактори економічного зростання	10
P12.8-Ф21, P12.9-Ф21	Тема 10 Державність і державне регулювання національної економіки 10.1 Суть, мета й методи державного регулювання національної економіки 10.2 Державні інститути й механізми регулювання національної економіки 10.3 Підвищення конкурентоспроможності держави як мета державного регулювання національної економіки	8
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		60
P8.1-Ф21, P8.2-Ф21	1. Дослідження витоків української національної моделі економіки	4
P11.4-Ф21	1. Оцінка сучасного стану національної економіки на мікрорівні	12
P11.5-Ф21	1. Аналіз сучасного стану національної економіки на мезорівні	10
P11.6-Ф21	1. Аналіз сучасного стану національної економіки на макрорівні	12
P12.7-Ф21	1. Оцінка результатів функціонування національної економіки	12
P12.7-Ф21, P12.8-Ф21	1. Дослідження шляхів розвитку соціально-економічної системи України	10
РАЗОМ		120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається акаадемічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня (для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою індивідуальне завдання	виконання завдань під час практичних занять виконання завдань під час самостійної роботи		виконання ККР під час екзамену за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних завдань та якістю виконаних індивідуальних завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занятт не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занятт в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 \frac{a}{m},$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість питань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентністні характеристики, визначені НРК бакалавського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
- концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	<p>Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ концептуальних знань; ◆ високого ступеню володіння станом питання; ◆ критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності <p>Відповідь містить негрубі помилки або описки</p> <p>Відповідь правильна, але має певні неточності</p> <p>Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована</p> <p>Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена</p> <p>Відповідь фрагментарна</p> <p>Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення</p> <p>Рівень знань мінімально задовільний</p> <p>Рівень знань незадовільний</p>	95-100 90-94 85-89 80-84 74-79 70-73 65-69 60-64 <60
Уміння/навички		
- поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	<p>Відповідь характеризує уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ виявляти проблеми; ◆ формулювати гіпотези; ◆ розв'язувати проблеми; ◆ обирати адекватні методи та інструментальні засоби; ◆ збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; ◆ використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання <p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками</p> <p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги</p> <p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог</p> <p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог</p> <p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог</p> <p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком</p> <p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями</p> <p>рівень умінь/навичок незадовільний</p>	95-100 90-94 85-89 80-84 74-79 70-73 65-69 60-64 <60
Комуникація		
- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; - збір, інтерпретація та	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ правильна; ◆ чиста; ◆ ясна; ◆ точна; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповіальності і автономії	Показник оцінки
застосування даних; - спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	<ul style="list-style-type: none"> ◆ логічна; ◆ виразна; ◆ лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ послідовний і несуперечливий розвиток думки; ◆ наявність логічних власних суджень; ◆ доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; ◆ правильна структура відповіді (доповіді); ◆ правильність відповідей на запитання; ◆ доречна техніка відповідей на запитання; ◆ здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації нездовільний	<60
Відповіальність і автономія		
- управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; - спроможність нести відповіальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; - формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; - організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; - здатність продовжувати навчання	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) управління комплексними проектами, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> ◆ дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; ◆ здатність до роботи в команді; ◆ контроль власних дій; 2) відповіальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: <ul style="list-style-type: none"> ◆ обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; ◆ самостійність під час виконання поставлених завдань; ◆ ініціативу в обговоренні проблем; ◆ відповіальність за взаємовідносини; 3) відповіальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> ◆ використання професійно-орієнтовних навичок; ◆ використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; ◆ володіння всіма видами навчальної діяльності; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
із значним ступенем автономії	4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:	
	◆ ступінь володіння фундаментальними знаннями;	
	◆ самостійність оцінки суджень;	
	◆ високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок;	
	◆ самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.
Дистанційна платформа MOODLE.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

- Старostenko Г. Г. Національна економіка: навч. посібник / Старostenko Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. К. : Ліра-К, 2016. 432 с.
- Чернявська О.В. Національна економіка: навч. посібник / Чернявська О.В. К.: Алерта, 2018. 502 с.
- Фертікова Т. М. Інституційна економіка : навч. посіб. / Фертікова Т. М. ; Чорномор. держ. ун-т ім. П. Могили. - Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2010. 124 с.
- Національна та інституціональна економіка. Методичні рекомендації до виконання практичної роботи для бакалаврів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» (освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини») /Н.І Литвиненко. Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ЕТ та МЕВ. Дніпро : НТУ «ДП», 2022. 14 с.
- Литвиненко Н.І. Інституціональне середовище формування сучасної економічної системи України // Теоретико–методологічні аспекти розвитку

сучасної економічної системи України в умовах глобалізації: монографія / за ред. Ю.І. Пилипенка, Е.В. Прушківської. Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. С. 6-61.

6. Pylypenko Yu., Pylypenko H., Lytvynenko N., Tryfonova O., Prushkivska E. Institutional components of socio-economic development // *Науковий вісник НГУ*. 2019. №3. С. 164-171 (стаття належить до науково метричної бази даних SCOPUS)

7. Pylypenko Yu., Pylypenko H., Lytvynenko N., Tryfonova O., Prushkivska E. Training institutional development: experience of liberal transformation in Ukraine and Belarus // *Науковий вісник НГУ*. 2019. №4. С. 120-127. (стаття належить до науково метричної бази даних SCOPUS)

8. Pylypenko H., Lytvynenko N., Barna T. Socio-cultural context of innovative development // *Philosophy and Cosmology*. 2019. august. P. 98-111 (стаття належить до науково метричної бази даних Web of science)

9. Статистична інформація // Державна служба статистики України: офіц. веб-сайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>

10. Resources / Services // United Nations: офіц. веб-сайт. URL: <http://www.un.org/en>

11. IMF Country Information // International Monetary Fund: офіц. веб-сайт. URL: <https://www.imf.org/en/Countries>

12. WTO membership // World Trade Organization (WTO): офіц. веб-сайт. URL: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm

13. Data and Statistics // World Bank: офіц. веб-сайт. URL: <http://www.worldbank.org/data/>

Додаткові

1. Литвиненко Н. І. Економічна свобода та соціально-економічний розвиток: кроскультурний і часовий вимір. // Генерування інновацій інклюзивного розвитку: національний, регіональний, міжнародний вимір: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (4–5 жовтня 2018 року), м. Запоріжжя. [Електронний ресурс] / Редкол. : Прушківська Е. В.(відпов. ред.) Електрон. дані. Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. С. 46-48.

2. Пилипенко Г. М., Литвиненко Н. І. Інноваційний розвиток у контексті економіки і культури. // Генерування інновацій інклюзивного розвитку: національний, регіональний, міжнародний вимір»: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції Запоріжжя (12–13 жовтня 2021 року). [Електронний ресурс] Електрон. дані. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. Назва з тит. екрана. С.159-162.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Національна та інституціональна економіка»
для бакалаврів освітньо-професійної програми
«Міжнародні економічні відносини»

Спеціальністі C1 Економіка та міжнародні економічні відносини

Спеціалізація C1.02 Міжнародні економічні відносини

Розробник:

Литвиненко Наталія Іванівна

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19